

Kúria

í t é l e t

Az ügy száma: Bfv.II.1639/2015/17.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Katona Sándor a tanács elnöke
. Krecsik Eldoróda előadó bíró
. Feleky István bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2016. július 13.
Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények
Terhelt(ek): ... I. rendű terhelt
... V. rendű terhelt
... VI. rendű terhelt
... XXXIII. rendű terhelt
... XXXV. rendű terhelt
Elsőfok: Kecskeméti Törvényszék 2014. június 27-én meghozott
8.B.116/2009/293. számú ítélete
Másodfok: Szegedi Ítéltábla 2015. június 1-jén meghozott
Bf.III.724/2014/73. számú ítélete
A felülvizsgálati indítvány előterjesztője:
... I. rendű terhelt meghatalmazott védője;
... V. rendű terhelt és ... VI. rendű terhelt
meghatalmazott védőjük útján;
... XXXIII. rendű terhelt meghatalmazott védője;
... XXXV. rendű terhelt, valamint **javára** a Legfőbb
Ügyészség;
Az indítvány iránya: a felülvizsgálati indítvánnyal érintett terheltek javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt ... és társai ellen folyamatban volt büntető ügyben ... I. rendű terhelt meghatalmazott védője, ... V. rendű terhelt és ... VI. rendű terhelt meghatalmazott védőjük útján, ... XXXIII. rendű terhelt meghatalmazott védője, ... XXXV. rendű terhelt, valamint ... XXXV. rendű terhelt javára a Legfőbb Ügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kecskeméti Törvényszék 8.B.116/2009/293. számú ítéletét, illetőleg a Szegedi Ítéltábla Bf.III.724/2014/73. számú ítéletét ... XXXV. rendű terhelt tekintetében annyiban változtatja meg, hogy a vele szemben kiszabott közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A Kecskeméti Törvényszék 8.B.116/2009/293. számú ítéletét, illetőleg a Szegedi Ítéltábla Bf.III.724/2014/73. számú ítéletét ... XXXV. rendű terhelt tekintetében a közügyektől eltiltás mellékbüntetés mellőzésére vonatkozó rendelkezést meghaladóan hatályában fenntartja.

... I. rendű terhelt, ... V. rendű terhelt, ... VI. rendű terhelt, ... XXXIII. rendű terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítványokat elutasítja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt ... és társai ellen indított büntetőügyben a Kecskeméti Törvényszék a 2014. június 27. napján meghozott és kihirdetett 8.B.116/2009/293. számú ítéletében bűnösnek mondta ki

... I. rendű terheltet

- bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (5) bekezdés a) pontja, és (6) bekezdés], valamint

- folytatólagosan elkövetett vesztegetés elfogadásának büntetében [Btk. 291. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pontja, és (3) bekezdés c) pontja];

... V. rendű terheltet

- társtettesként, folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (5) bekezdés b) pontja, és (6) bekezdés];

... VI. rendű terheltet

- társtettesként, folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (5) bekezdés b) pontja, és (6) bekezdés];

... XXXIII. rendű terheltet

- társtettesként, folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (5) bekezdés b) pontja, és (6) bekezdés];

... (...) XXXV. rendű terheltet

- társtettesként, folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (5) bekezdés b) pontja, és (6) bekezdés].

- [2] Ezért ... I. rendű terheltet - halmazati büntetésül - 7 év börtönbüntetésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés tartamába beszámította az I. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt. Kimondta, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az I. rendű terhelttel szemben 1.276.440 Ft vagyonekobzást rendelt el.

... V. rendű terheltet 5 év 6 hónap börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés tartamába beszámította az V. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt. Kimondta, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az V. rendű terhelttel szemben 135.342.854 Ft vagyonekobzást rendelt el.

... VI. rendű terheltet 5 év börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztés tartamába beszámította a VI. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt. Kimondta, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

A VI. rendű terhelttel szemben 123.316.322 Ft vagyonekbeosztást rendelt el.

... XXXIII. rendű terhelten 2 év 8 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Kimondta, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

A XXXIII. rendű terhelttel szemben 29.964.291 Ft vagyonekbeosztást rendelt el.

... XXXV. rendű terhelten 4 év börtönbüntetésre és „*mellékbüntetésül év közügyektől eltiltásra*” ítélte.

Rendelkezett a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség megfizetéséről.

- [3] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész ... I. rendű, ... V. rendű, ... VI. rendű, ... XXXIII. rendű terheltek terhére súlyosításért, bünszervezetben történő elkövetés megállapítása és a terheltekkel szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása végett, az I. rendű terhelten és védője felmentésért, az V. rendű és VI. rendű terheltek és védőjük enyhítésért, a XXXIII. rendű terhelten és védője elsősorban felmentésért, másodsorban enyhítésért, a XXXV. rendű terhelten felmentésért, vagy enyhítésért, védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

- [4] A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a nyilvános ülés alapján meghozott, és 2015. június 1. napján kihirdetett Bf.III.724/2014/73. számú ítéletét a fellebbezések folytán felülbírált részében az alábbiak szerint megváltoztatta:

... I. rendű terhelten a gazdasági társaság vezető tisztségviselésétől 3 évre eltiltotta.

... XXXV. rendű terhelten közügyektől eltiltás tartamát 3 évben határozta meg.

Kimondta, hogy ... I. rendű, ... V. rendű, ... VI. rendű, ... XXXIII. rendű és ... XXXV. rendű terheltek a szabadságvesztésből legkorábban a kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

Az elsőfokú ítéletnek a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot különleges eljárás lefolytatására utasította.

Egyebekben az elsőfokú ítéletnek ... I. rendű, ... V. rendű, ... VI. rendű, ... XXXIII. rendű és ... XXXV. rendű terheltekre vonatkozó, fellebbezés folytán felülbírált részét helybenhagyta.

II.

- [5] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen ... I. rendű terhelten meghatalmazott védője; ... V. rendű terhelten és ... VI. rendű terhelten meghatalmazott védőjük útján; ... XXXIII. rendű terhelten meghatalmazott védője; ... XXXV. rendű terhelten, valamint ... XXXV. rendű terhelten **javára** a Legfőbb Ügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

- [6] A Kúria ... V. rendű terhelten és ... VI. rendű terhelten meghatalmazott védőjük útján; ... XXXIII. rendű terhelten meghatalmazott védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt Bfv.1639/2015. szám alatt, ... XXXV. rendű terhelten által, valamint ... XXXV. rendű terhelten **javára** a Legfőbb Ügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt Bfv.1944/2015. szám alatt, míg ... I. rendű terhelten meghatalmazott védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt Bfv.366/2016. számon lajstromozta.

- [7] A Kúria a három ügyet - szoros tárgyi és személybeli összefüggése okán - a 2016. június 22. napján kelt Bfv.II.1944/2015/5. számú végzésével, valamint a 2016. április 25. napján kelt Bfv.II.366/2016/4. számú végzésével (a legkorábban érkezett ügghöz) egyesítette, és egy eljárásban bírálta el.

- [8] **... I. rendű terhelten meghatalmazott védője a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjára alapította a védenye érdekében benyújtott felülvizsgálati indítványt.** Az anyagi jogszabálysértés körében előadta, hogy megítélése szerint mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság tévesen, a büntető anyagi jogszabályok megsértésével állapították meg az I. rendű terhelten bűnösségét a bűnszegdként elkövetett költségvetési csalás, illetve a folytatólagosan elkövetett vesztegetés

elfogadása büntetőben. Az I. rendű terhelt tudattartalma nem terjedt ki arra, hogy bizonyos személyek jövedéki termék illegális előállítására céljából vásárolnak a **cég 1** termékeiből. Nincs arra vonatkozó bizonyíték sem, hogy ezek a személyek közöttük volna az I. rendű terhelttel, hogy illegális célra közvetítenének termékeket a vásárlóiknak, ilyen bizonyítékokat a bíróságok ítélete sem jelölt meg. Az I. rendű terhelt tehát az illegális célú felhasználásról nem bírt tudomással, továbbá semmilyen olyan tevékenységet nem végzett a termékek értékesítésén kívül, ami bármilyen módon elősegítette vagy megkönnyítette volna az illegális célú felhasználást annak érdekében, hogy abból jövedéki adózás alól elvont, emberi fogyasztásra szánt alkoholterméket állítsanak elő.

- [9] A felülvizsgálati indítvány hivatkozik arra, hogy a vesztegetés tárgyát képező pénzüsszegekkel kapcsolatban nem lehetett tisztázni, hogy pontosan mikor és ki adta át, a telefonbeszélgetésekben pedig már ráutaló módon sem hangzott el a fizetés, annak teljesítése, esetleges elmaradása. A bíróságok számos esetben feltételezésekbe bocsátkoztak, ami teljesen ellentétes a Be. 4. § (2) bekezdésével.
- [10] A felülvizsgálati indítvány álláspontja szerint feltétlen hatályon kívül helyezési ok valósult meg akkor, amikor az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüket nagymértékben elmulasztották. Az eljáró bíróságok ugyanis ítéletüket csak és kizárólag a vádalkut kötött személyek (**tanú 1** és **tanú 2**) vallomásaira alapozták. Nem indokolták meg, hogy miért az együttműködő tanúk vallomásait fogadták el az I-IV. rendű terheltek vallomásai helyett, nem indokolták, hogy miben látják fennállni a "kisebb csoportokon belüli" bünszövetség meglétét, a vádalkut kötött személyek vallomásaiban lévő ellentmondásokat nem oldották fel, hiszen **tanú 1** az eljárás során elhalálozott, de ettől függetlenül az ellentmondásos részeket maradéktalanul az ítéleti tényállás részévé tették, a terhelőnek nem minősülő hanganyagokat mindenféle indoklás nélkül, feltételezésekre alapozva terhelővé minősítették.
- [11] Az indítványozó szerint az I. rendű terhelt ügyvezetőként sem gazdasági sem más bűncselekményt nem követett el, szavahihetőségéhez kétség nem férhet, ehhez képest a vele szemben kiszabott büntetés rendkívül eltúlzott, méltánytalan és törvénytörő. Mindezek alapján elsődlegesen a támadott határozatok megváltoztatását, a törvényeknek megfelelő határozat meghozatalát, I. rendű terheltnek az ellene emelt vádak alóli felmentését; másodlagosan az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta az indokolási kötelezettség nagymértékű elmulasztása miatt.
- [12] **... V. rendű terhelt és ... VI. rendű terhelt meghatalmazott védőjük útján előterjesztett, a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontjára alapított felülvizsgálati indítvány** lényege szerint az elsőfokú ítélet a III. tényállási pontra nézve (102. oldal) minden alap és bizonyíték nélkül megállapította, hogy 2006. február és 2007 júniusa között életvitelszerűen, közösen végeztek adózás alól elvont alkoholtermék előállítását és kereskedelmét. Ez a következtetés mindkét terhelt vonatkozásában megalapozatlan. Álláspontja alátámasztásaként az V. rendű és a VI. rendű terheltek vallomására, valamint **XXIX. rendű terhelt** (az eljárásban korábban tanú, majd terhelt pozíciót betöltő) vallomására hivatkozott. Az indítvány értelmében teljesen fiktív tényállást állított fel mind az első, mind a másodfokú bíróság, így a megalapozatlan és valótlan tényállásból nyilvánvalóan helytelen következtetést vont le és így a kiszabott büntetés is megalapozatlan és törvénytörő.
- [13] Az indítvány sérelmezte azt is, hogy a teljes nyomozati és bírósági eljárásban a hatóságok és bíróságok megalapozatlan következtetése alapján folytattak nyomozást, illetve hoztak a bíróságok ítéletet. A bíróság gyakorlatilag arra alapozta az ítéletét, hogy a **cég 2**-től megvásárolt szélvédőmosó koncentrátumokat, ...-t, ...-et és előpárlatos denaturált szeszt használták fel alapanyagként az adózás alól elvont alkoholtermékek előállításához. Mindezt arra alapította, hogy az V. rendű terhelt rendszeresen vásárolt a vádalkut kötött két személy által üzemeltetett **cég 2**-től ilyen termékeket. Bizonyíték nélkül, mégis tényként fogadták el, hogy a megvásárolt nem jövedéki terméket átalakítás

után jövedéki terméként tovább értékesítette a két terhelt társtetteségben.

- [14] A felülvizsgálati indítvány szerint ha a bíróság a tényeket helyesen értékelte volna, akkor az került volna történeti tényállásként megállapításra, hogy az V. rendű és a VI. rendű terhelt alkalmanként egymást segítette ugyan, de nem közösen végezték tevékenységüket, egymással igazából csak üzleti kapcsolatban álltak, és mindkettőnek a közös üzleten kívül volt saját külön üzlete, melyet a másik tudta nélkül végzett. A helyes következtetés levonása az lett volna, hogy az V. rendű terhelt megvásárolta és tovább értékesítette a részben a VI. rendű terhelt által előállított jövedéki terméket (pálinkát).
- [15] A bíróságnak egyértelműen el kellett volna különíteni a pálinkafőzést és az ablakmosó koncentrátum visszaalakítást mindkét terhelt vonatkozásában, mert így a következtetése helytelen és megalapozatlan. Ezért a törvényszék minden bizonyíték nélkül azt állapította meg történeti tényállásként, hogy a VI. rendű terhelt szenes szűrővel az alkonek termékből lepárlás útján alkohol tartalmú jövedéki terméket állított elő.
- [16] A felülvizsgálati indítványhoz csatoltak két közjegyző előtt tett nyilatkozatot, amely állításuk szerint az V. rendű terhelt vonatkozásában egyértelműen bizonyítja azt, hogy 2006-2007. évben az általa a **cég 2-től** megvásárolt termékkel mit tett, kinek értékesítette, hogyan és mennyiért.
- [17] A nyilatkozatok alapján egyértelműen és kétséget kizáróan bizonyítható lenne, hogy mindkét terhelt nem a terhükre rótt és az ítélet alapját képező alkonek termékek átalakítását, alkohollá történő visszaalakítását végezte el, hanem legfeljebb 1-3 millió Forint bruttó értékű pálinka főzést és forgalmazást végeztek egymás tevékenységéről tudva.
- [18] A felülvizsgálati indítvány szerint minderre figyelemmel ... V. rendű terhelt cselekménye az 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 311/A. §-a szerinti jövedéki orgazdaságnak, míg ... VI. rendű terhelt cselekménye a korábbi Btk. 311. §-a szerinti jövedéki visszaélésnek minősül. Ekként a büntetés mértéke jelentős mértékben alacsonyabb lenne, a korábbi Btk. alkalmazása esetében pedig a feltételes szabadságra bocsátás rendelkezés is kedvezőbb a terheltekre nézve.
- [19] Mindezek alapján érdemi döntés meghozatalára tett indítványt.
- [20] **... XXXIII. rendű terhelt meghatalmazott védője felülvizsgálati indítványa** a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontját jelölte meg felülvizsgálati okként. Ebben alapvetően a VI/4. és VIII. tényállási pontban foglaltakat kifogásolja. Megállapítása szerint az elsőfokú ítéletben szereplő mennyiségek és dátumok közül több olyan is van, amely nem felel meg a valóságnak, nem beazonosíthatók, illetve a rendelkezésre álló bizonyítékok az ítéletben megállapított mennyiségnél jóval kevesebb mennyiséget támasztanak alá, így a tényállás megalapozatlan és iratellenes (elsőfokú ítélet 129. oldal; 144. oldal). Ebből következően a bűncselekmény minősítése törvénysértő, mely minősítés törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte.
- [21] Erre figyelemmel a Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság határozatának megváltoztatását, és a törvényeknek megfelelő határozat meghozatalát indítványozta.
- [22] **... XXXV. rendű terheltnek a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjára alapított felülvizsgálati indítványában** a vele szemben kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt. Indokolásában arra hivatkozott, hogy a cselekményben betöltött szerepe olyan csekély súlyú, hogy indokolatlanul eltúlzott a büntetése.
- Előadta, hogy r... állam polgár, akinek a X. rendű terhelt ajánlott munkát. Feladata az volt, hogy a telephelyre érkező folyadékot kezelésnek vesse alá az utasítások alapján. Nem vezette anyagi haszonszerzés, csak megélhetés miatt vállalta el a munkát, nem volt tudomása arról, hogy jogellenes a tevékenysége.
- Sérlemelte azt is, hogy a jogaival nem volt tisztában. Mind az ő, mind a X. rendű terhelt védelmét ugyanaz a védő látta el, az eljárás későbbi szakaszában már kirendelt védőként. Korábban a megbízási díjat a nevében a X. rendű terhelt rendezte. Hivatkozott arra, hogy védője tanácsára nem tett vallomást, álláspontja szerint ugyanakkor a védő nem az ő, hanem a X. rendű terhelt érdekeit védte.

- [23] **A Legfőbb Ügyészség BF.419/2016. számú átirata** szerint ... I. rendű terhelt meghatalmazott védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány részben a törvényben kizárt, részben nem alapos.
- [24] A Legfőbb Ügyészség szerint az I. rendű terhelt védője indítványának törvényben kizártsága abban áll, hogy az ítéleti tényállás személyi és történeti részében rögzített ténymegállapítások nem kizárólag fizikai jellegű külső történések, de ún. belső történések, tudati tények is lehetnek [BH. 2005.167.]. A tudattartalom ténybeli megállapítása a tényállás része, így az nem vitatható. Erre figyelemmel a felülvizsgálati indítvány az I. rendű terhelt tudattartalmát és a bizonyítékok mérlegelését ezzel kapcsolatban vitató részében törvényben kizárt. A vesztegetés elfogadásával kapcsolatban is úgy nyilatkozott, hogy a felülvizsgálati indítvány a bizonyítékok értékelését sérelmezi, ami a felülvizsgálati okok körén kívül esik.
- [25] Az ügyészi indítvány ezt meghaladóan kifejtette, hogy milyen okból törvénysértő az I. rendű terhelt terhére megállapított költségvetést károsító bűncselekmény minősítése, ami álláspontja szerint helyesen: 4 rendeli, a Btk. 396. § (6) bekezdésére figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti, bűnsegédként, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, bünszövetségben és üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettének, valamint 2 rendbeli, a Btk. 396. § (6) bekezdésére figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerinti, bűnsegédként, jelentős vagyoni hátrányt okozó, bünszövetségben és üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettének minősül. Miután azonban a helyes minősítés szerinti cselekményhez igazodó büntetési tétel - valamint a korrupciós bűncselekményre tekintettel - a halmazati tételkeret is azonos, ezért a törvénysértő minősítés nem vezetett törvénysértő büntetés kiszabásához.
- [26] Az indokolási kötelesség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértését ugyanakkor alaptalannak találta. E körben megállapította, hogy a felülvizsgálati indítvánnyal ellentétben az eljáró bíróságok a megfelelő körben eleget tettek az indokolási kötelezettségüknek az I. rendű terhelt bűnsegédi szerepével és a bünszövetség megállapításával kapcsolatban is. A bíróságok meghatározták a költségvetési csalás elkövetési magatartását, megjelölték annak (társ)tetteseit, ehhez képest pedig nyilvánvalóvá tették azt, hogy az I. rendű terhelt bűnsegédi szerepe a ... termékeinek az értékesítésében állt. Az eljáró bíróságok a szükséges körben megjelölték azokat a körülményeket is, amire tekintettel az egyes terheltek esetén a bünszövetségben való elkövetést megállapíthatónak tartották.
- [27] Minderre tekintettel indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.
- [28] **A Legfőbb Ügyészség BF.1659/2015. számú átiratában** ... V. rendű terhelt és ... VI. rendű terhelt meghatalmazott védőjük útján, valamint ... XXXIII. rendű terhelt meghatalmazott védője által előterjesztett mindkét felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak tartotta.
- [29] Nyilatkozata szerint az indítványok teljes egészében azt sérelmezik, hogy az eljáró bíróságok nem helytállóan mérlegelték a bizonyítékokat, azok alapján a jogerős ügydöntő határozattól eltérő, és lényegesen enyhébb minősítésre okot adó tényállás megállapítását tartják indokoltnak. Ezért ... V. rendű terhelt és ... VI. rendű terhelt meghatalmazott védőjük útján, ... XXXIII. rendű terhelt meghatalmazott védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványok elutasítását indítványozta.
- [30] **A Legfőbb Ügyészség BF.43/2016. számú átiratában** ... XXXV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát a bűnösség törvénysértő megállapítását és a törvénysértő büntetés kiszabását sérelmező részében törvényben kizártnak, míg a feltétlen eljárási szabálysértésre utaló részében alaptalannak ítélte meg.
Álláspontja szerint miután a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, az e rendkívüli jogorvoslat kapcsán nem támadható. A tudati tények vitatása ugyanakkor az irányadó tényállás támadását jelenti, ami törvényben kizárt. Miután pedig a terhelt esetében a minősítés törvényes, a bünteteskiszabás önmagában nem támadható.
- [31] A felülvizsgálati indítványnak ugyanakkor a védői eljárást sérelmező, ezzel eljárási szabálysértést kifogásoló része indokolása szerint azért alaptalan, mert a terhelt és védője közötti érdekellentét

fenntartására az egész eljárás során nem merült fel adat.

- [32] **A Legfőbb Ügyészség ezen átiratában ugyanakkor ... XXXV. rendű terhelt javára a Be. 416. § (1) bekezdésének d) pontjában foglalt okból felülvizsgálati indítványt nyújtott be a terhelttel szemben kiszabott 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetés mellőzése végett.** Megítélése szerint ugyanis miután az elsőfokú bíróság rendelkező részében a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamot nem határozott meg, az ítélet jogi indokolása már azt tartalmazza, hogy miért nem látta indokoltnak a mellékbüntetés kiszabását, az ügyész pedig a tárgyaláson az elsőfokú ítéletet ... XXXV. rendű terhelt tekintetében tudomásul vette, a súlyosítási tilalom beállt, ezért a másodfokú bíróság mellékbüntetést nem szabhatott volna ki.
- [33] ... V. rendű terhelt és ... VI. rendű terhelt - időközben elhunyt, korábbi jogi képviselőjük helyébe lépő - meghatalmazott védője pontosította a korábbi felülvizsgálati kérelmet, egyben **észrevételt** tett a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványára. A felülvizsgálati indítvány okát kiterjesztette az ítélet teljes mértékű indokolási kötelezettsége megsértésére hivatkozással. Eszerint a bíróság az ítéleti tényállást, az abban szereplő bizonyítékokat, ezen bizonyítékok logikai láncolatba helyezését és a levont jogi következtetést indokolni köteles. Ezt az indokolási kötelezettségét az eljáró bíróságok megsértették. "A felülvizsgálati kérelemhez csatolt bizonyítékok és a tényállás és minősítés elemzése ezen indokolási kötelezettség megsértésének igazolására is szükséges hivatkozás." A Legfőbb Ügyészség indítványában foglalt érvelést pedig nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint a jogalkalmazás nem bújhat egy indokolásában logikai és okozati összefüggést nem tartalmazó fiktív tényálláshoz kötöttség elve mögé, mivel jelen esetben a törvénysértő ítélelhozatal az eredményezi, hogy semmilyen módon nem megindokolt fikción alapul.
- [34] ... XXXIII. rendű terhelt meghatalmazott védője által a legfőbb ügyészségi nyilatkozatra tett **észrevétel**ében változatlanul arra hivatkozott, hogy a tényállás megalapozatlan és iratellenes.

II/1.

- [35] A Kúria a 2013. évi CLXXXVI. törvény 63. §-ával 2014. január 1-jei hatálybalépéssel módosított Be. 424. § (1) bekezdése értelmében az egy eljárásban elbírált felülvizsgálati indítványokat - kizáró rendelkezés hiányában - tanácsülésen bírálta el.
- [36] A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványok tartalma alapján a Be. 416. § (1) bekezdés a), b), c) és d) pontjában meghatározott okokból, valamint a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében hivatalból [Be. 423. § (4) és (5) bekezdés] bírálta felül.
- [37] Ennek során a Legfőbb Ügyészség által ... XXXV. rendű terhelt javára benyújtott felülvizsgálati indítványt alaposnak, ... XXXV. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt a feltétlen eljárási szabálysértésre utaló részében aseptalannak, ezt meghaladóan törvényben kizártnak, ... I. rendű, ... V. rendű terhelt, ... VI. rendű terhelt, ... XXXIII. rendű terhelt tekintetében előterjesztett felülvizsgálati indítványokat törvényben kizártnak találta.
- [38] Felülvizsgálatnak, mint rendkívüli jogorvoslatnak kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdésében meghatározott okból van helye. Az (1) bekezdés a) és b) pontja az anyagi jogszabálysértésekre alapított felülvizsgálati okokat határozza meg, az (1) bekezdés c) pontja az abszolút eljárási szabálysértések esetén, míg a d) pontban meghatározott felülvizsgálati ok a súlyosítási tilalom megsértése esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét.
- [39] A jogszabály a c) ponton belül tételesen megjelöli azokat az eljárási szabálysértéseket [Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontja, illetve II-IV. pontja], amelyek megalapozzák a felülvizsgálati eljárást.
- [40] Emellett a Be. 423. § (1) bekezdése kötelező erővel írja elő, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a felülvizsgálati indítványban nem támadható.

- [41] Mindez azt jelenti, hogy a Kúria azt, hogy történt-e az ügyben büntető anyagi jogsértés, kizárólag az ítéletben rögzített tények alapul vételével vizsgálhatja. Eljárási szabálysértés vizsgálatára is csak akkor kerülhet sor, ha az a büntető eljárási törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárási szabálysértések között szerepel. Ezért azokat az indítványokat, illetőleg az indítványok azon részeit, amelyekben nem felülvizsgálati okra, vagy a tényállásban nem szereplő tényekre hivatkoznak, érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítania.
- [42] A Kúria fentiekre figyelemmel megállapította, hogy ... I. rendű terhelte, ... V. rendű terhelte, ... VI. rendű terhelte, ... XXXIII. rendű terhelte tekintetében előterjesztett felülvizsgálati indítványoknak a tényállás megalapozatlanságával kapcsolatos megállapításai és észrevételei kívül esnek a felülvizsgálati eljárásban vizsgálható kérdések körén. A felülvizsgálati eljárás szigorú szabályrendszere okán az irányadó tényállás támadhatatlanságát jelenti a bizonyítékok értékelésének vitatása, mérlegelésük támadása, ugyanakkor a tényállástól eltérő, abban nem rögzített körülményre hivatkozás.
- [43] Ebből következően a Kúria nem vizsgálhatta az I. rendű terhelte védőjének azt az állítását, hogy az I. rendű terhelte tudattartalma nem terjedt ki arra, hogy **tanú 2**, **tanú 1**, **tanú 3**, **tanú 4** jövedéki termék illegális előállítására céljából vásárolnak a cég 1 termékeiből, amelynek az I. rendű terhelte ügyvezetője és 50 %-ban tulajdonosa volt a vádbeli időben, a jogerős tényállás ugyanis nem ezt tartalmazza. Ehhez hasonlóan nem képezheték vizsgálat tárgyát azok a védői állítások sem, amelyek az irányadó tényállásban foglaltaknak ellentmondanak. Amint azt a Legfőbb Ügyészség átirata is pontosan tartalmazza, az irányadó tényállás szerint (elsőfokú ítélet 81. oldal 4-7. bekezdés, 85. oldal 4. bekezdés) ... I. rendű terhelte a **tanú 1**nal és **tanú 2**val folytatott megbeszélései alapján arról tudott, hogy a **cég 2** a ... szélvédőmosó koncentrátumot és az ...-t abból a célból vásárolja, hogy azt tovább értékesítse illegális felhasználók részére, akik abból jövedéki adózás alól elvont alkoholterméket állítanak elő emberi fogyasztásra. Az I. rendű terhelte tisztában volt azzal is, hogy **tanú 3** VII. rendű terhelte ... XXII. rendű terhelte által az **cég 3** nevében szintén illegális felhasználási célra, jövedéki adózás alól elvont, emberi fogyasztásra szánt alkoholtermék előállításához vásárol szélvédőmosó koncentrátumot. Az I. rendű terhelte ugyancsak tudta azt is, hogy a **cég 4**, valamint a **cég 5** nevére történő vásárlások esetén is emberi fogyasztásra szánt, jövedéki adózás alól elvont alkoholtermékek előállításához kerül felhasználásra a szélvédő koncentrátum. Az I. rendű terhelte annak ellenére, hogy e négy cég esetében tudott az illegális felhasználási célról, az üzleti kapcsolatot a ... (cég 1) nevében mégis fenntartotta velük, segítséget nyújtva ezáltal ahhoz, hogy vásárolni tudjanak, az ő tudtával és egyetértésével vásárolta meg e négy gazdasági társaság a ... termékeit. A II., a VIII. és XII. tényállási pontokban az irányadó tényállás megismétli azt, hogy az I. rendű terhelte tudomással bírt arról, hogy a **cég 2**, az **cég 3**, a **cég 4**, valamint a **cég 5** jövedéki adózás alól elvont, emberi fogyasztásra szánt alkoholtermék előállítására végett vásároltak a ...-tól (elsőfokú ítélet 91. oldal 1. és 4. bekezdés, 102. oldal 3. bekezdés, 144. oldal 3. bekezdés, 157. oldal 4. bekezdés).
- [44] A tényállás érinthetetlen, s a jelen esetben az ítéleti tényállás nem tartalmaz olyan tényeket, amelyekből ténybeli tévedésre lehetne következtetni.
- [45] Miután a vesztegetés elfogadása körében a védői érvek ugyancsak a bizonyítékokat sérelmezik, e kifogás felülvizsgálatára szintén nem kerülhetett sor.
- [46] A Kúria ugyancsak nem vizsgálhatta az V. rendű és VI. rendű terheltek védőjük útján előterjesztett felülvizsgálati indítványát, amely arra az alapvető állításra épült, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság teljesen fiktív tényállást állított fel, a megállapított történeti tényállást sem támasztják alá bizonyítékok, így a megalapozatlan és valótlan tényállásból nyilvánvalóan helytelen következtetést vont le. A felülvizsgálati indítvány e terheltek vonatkozásában többször megfogalmazza azt is, hogy a bizonyítékok helyes értékelése és helyes következtetés esetén mit kellett volna a bíróságnak történeti tényállásként megállapítani.
- [47] Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. Ezért az V. rendű és a VI. rendű terheltek által védőjük útján csatolt közjegyzői okiratban foglalt

okiratok sem vehetők figyelembe.

- [48] ... XXXIII. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványával kapcsolatban a Kúria megállapítja, hogy a tényállás megalapozatlanságára hivatkozó, az értékelt bizonyítékok hiteltérdemlőségét vitató, a megállapított tények iratellenességét állító indítványa a felülvizsgálati eljárás kötött szabályrendszere okán törvényben kizárt. A felülvizsgálati indítványban foglaltak törvényben kizártságát támasztja alá az a követett bírói gyakorlat, miszerint "vagyon elleni bűncselekmények elbírálása esetén az elkövetési érték, a kár, vagy a vagyoni hátrány összege a történeti tényállás része, így annak támadása felülvizsgálati eljárásban akkor is a törvénynél fogva kizárt, ha ez minősítés-változást eredményezne" [BH 2009.71.].
- [49] Amint a Kúria utalt már rá, ... XXXV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizárta találta. Az indítványozó szerint nem volt tudomása arról, hogy az a munka, amit elvállalt és amit a X. rendű terhelt utasítására végzett, jogellenes tevékenység. E körben a Kúria megállapítja, hogy a terhelt a tudati tények vitatásával a tényállást támadja. A tényállás pedig érinthetetlen, s a jelen esetben az ítéleti tényállás nem tartalmaz olyan tényeket, amelyekből ténybeli tévedésre lehetne következtetni. A jogerős tényállás szerint a XXXV. rendű terhelt részben a X. rendű terhelttel együtt, részben az ő útmutatásának megfelelően egyedül végezte az alapanyag aktív szenes szűrését, és az ily módon általa is tudottan jogellenesen előállított alkoholtermékek értékesítéshez történő kiszerezését, amiért pontosan meg nem állapítható ellenszolgáltatást kapott a X. rendű terhelttől (elsőfokú ítélet 124. oldal utolsó bekezdés).
- [50] A Kúria megállapítja azt is, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításának az indokairól és a mérlegelő tevékenységéről kellő részletességgel számot adott. Tény, hogy az első- és a másodfokú bíróság a tényállást a - felülvizsgálati eljárásban érintett - I. rendű, V. rendű, VI. rendű terheltek vonatkozásában az ő tagadásukkal, illetve érdemi védekezésükkel szemben állapította meg, a bizonyítékok értékelése körében azonban erről is számot adtak. Mindezek folytán az I. rendű, V. rendű és VI. rendű terheltek védői által az indokolási kötelezettség elmulasztására hivatkozó felülvizsgálati indítvány valójában a bíróságok mérlegelő tevékenységét támadja, amely a felülvizsgálati eljárásban kizárt.
- [51] A Kúria ... I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványra adott legfőbb ügyészégi nyilatkozattal kapcsolatban megállapítja, hogy miután a védő az anyagi jogszabálysértés keretében nem a minősítést, hanem tartalmilag a tényállást támadta, a minősítés körében kifejtett ügyészi álláspontot a Kúria figyelmen kívül hagyta.
- [52] A Kúria ... I. rendű, ... V. rendű, ... VI. rendű, ... XXXIII. rendű terhelteket érintően végül utal rá, hogy a felülvizsgálati lehetőségek köre nem bővíthető, a büntetés önálló vizsgálatára pedig a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja nem biztosít lehetőséget [EBH 2011.2387].
- [53] Jelen ügyben érdemi elbírálást igénylő felülvizsgálati ok megjelölésére ... XXXV. rendű terhelt tekintetében került sor. Egyrészt a terhelt részéről a védői eljárás sérelmezésével, ezzel eljárási szabálysértést kifogásolva, másrészt a Legfőbb Ügyészség részéről, mely ügyészség átiratában ... XXXV. rendű terhelt javára a Be. 416. § (1) bekezdésének d) pontjában foglalt okból felülvizsgálati indítványt nyújtott be a terhelttel szemben kiszabott (megállapított) 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetés mellőzése végett.
- [54] A Kúria ... XXXV. rendű terhelt javára bejelentett felülvizsgálati indítványt alaposnak, míg a XXXV. rendű terheltnak az eljárási szabálysértés kifogásolását alaptalannak találta.
- [55] A rendelkezésre álló iratokból is megállapítható, hogy az első fokon eljáró Kecskeméti Törvényszék 8.B.116/2009/293. számú, 2014. június 27-én kihirdetett ítéletében ... XXXV. rendű terhelten 4 év börtönbüntetésre és „mellékbüntetésül év közügyektől eltiltásra” ítélte. A tárgyalási jegyzőkönyvhöz fűzött ún. kisítelest ezzel egyező megfogalmazásban rendelkezik a mellékbüntetésről. Az elsőfokú ítélet jogi indokolása ugyanakkor azt tartalmazza, hogy "... XXXV. rendű terhelttel szemben ... állampolgársága miatt nem tartotta indokoltnak a közügyektől eltiltás alkalmazását" (elsőfokú ítélet 399. oldal 5. bekezdés utolsó mondat).

Az ügyész a tárgyaláson a XXXV. rendű terhelt tekintetében tudomásul vette az elsőfokú ítéletet.

- [56] A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2015. június 1-jén kihirdetett Bf.III.724/2014/73. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét a XXXV. rendű terhelt tekintetében - többek között - annyiban változtatta meg, hogy a közügyektől eltiltás tartamát 3 évben határozta meg.
- [57] Indokolásában rámutatott, hogy "az elsőfokú ítélet rendelkező részében helyesen került sor a ... állampolgár ... XXXV. rendű terhelt közügyektől eltiltására. A követendő bírói gyakorlat szerint az Európai Unió tagállamainak Magyarországon lakóhellyel rendelkező állampolgára a közügyek gyakorlásától eltiltható (BH 2008.111.)." ... "Tekintettel arra, hogy ... az Európai Unió tagja, és ... XXXV. rendű terhelt Magyarország területén lakcímkártyája alapján lakóhellyel rendelkezik, a közügyektől eltiltható. Ezért az ítéltábla a Btk. 61. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdése alapján a közügyektől eltiltás tartamát 3 évben határozta meg."
- [58] A Be. 416. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a súlyosítási tilalom [354. és 355. § 405. § (1) és (3) bek., 549. § (4) bek.] megsértésével került sor.
- [59] Eljárási jogszabályt sértett ezért a másodfokú bíróság, amikor a XXXV. rendű terhelt vonatkozásában mellékbüntetés tartamaként 3 évet állapított meg. A rendelkezésre álló adatokból ugyanis tényszerűen megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság nem szabott ki közügyektől eltiltást, azt sem arab számmal, sem betűvel nem határozta meg, az indokolásban pedig annak adta indokát, hogy miért nem tartotta indokoltnak a szóban forgó mellékbüntetés kiszabását.
- [60] Az elsőfokú bíróság ítéletét a XXXV. rendű terhelt tekintetében az ügyész tudomásul vette, súlyosítás iránti fellebbezést nem jelentett be.
- [61] Ilyen körülmények között a másodfokú bíróság - függetlenül attól, hogy a mellékbüntetési nem a rendelkező részben feltüntetésre került, azonban tartam megjelölése nélkül - közügyektől eltiltás tartamát nem állapíthatta meg, mivel a Be. 354. § (4) bekezdésének g) pontja súlyosítási tilalom esetén kifejezetten tiltja az elsőfokú bíróság által nem alkalmazott mellékbüntetésnek a másodfokú bíróság általi kiszabását.
- [62] A Kúria a XXXV. rendű terheltnek az eljárási szabálysértés kifogásolását az alábbi indokok alapján találta alaptalannak.
- [63] A Be. 44. § (4) bekezdése szerint több terhelt védelmét ugyanaz a védő akkor láthatja el, ha a terheltek érdekei nem ellentétesek. Amint arra a Legfőbb Ügyészség átiratában helyesen mutatott rá, azt a helyzetet, amikor két terhelt között érdekellentét áll fenn, és védelmüket ennek ellenére ugyanaz az ügyvéd látja el, úgy kell tekinteni, hogy a tárgyalást egyikük tekintetében olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező. Ebben az esetben a Be. 373. § (1) bekezdésének II/d) pontjára figyelemmel a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti felülvizsgálati ok valósul meg. Abban a kérdésben, hogy a terheltek érdekei ellentétesek-e, kizárólag a védekezésük, illetve vallomásuk tartalma alapján lehet állást foglalni [BH 2009.200.].
- [64] Jelen ügyben a XXXV. rendű terhelt azonban nem jelölt meg olyan konkrét okot, körülményt, amely az ő érdekeivel ellentétes védői magatartásra utalna, a büntetőeljárás anyagából sem lehet erre következtetni.

III.

- [65] Ekként a Kúria - mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a megtámadott határozatokat ... XXXV. rendű terhelt tekintetében a Be. 427. § (1) bekezdés c) pontja alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, a közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezést mellőzte.
- [66] Egyebekben a megtámadott határozatokat ... XXXV. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.
- [67] ... I. rendű terhelt meghatalmazott védője, ... V. rendű terhelt és ... VI. rendű terhelt meghatalmazott

védőjük útján, ... XXXIII. rendű terhelt meghatalmazott védője felülvizsgálati indítványát a kifejtettek alapján a Be. 421. § (2) bekezdése alapján elutasította.

[68] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2016. július 13.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bíróági tisztviselő